

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Zaitseva, D., Heinänen, K., Kontiainen, M., Kurkipää, R., Rutanen, U. & Sinkkonen, M. (2024)
Tavoittaako tuki nepsy-perheitä ajoissa? TAMK-blogi, 31.1.2024.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema2/tavoittaako-tuki-nepsy-perheita-ajoissa/>

Tavoittaako tuki nepsy-perheitä ajoissa?

31.1.2024 — Anna-Maria Balk

Viime aikoina tilastoissa on nähtävissä huolestuttava trendi nepsy-kuntoutuksen saajien määrän räjähdysmäisessä kasvussa. Pirhan syksyllä 2023 teettämistä tutkimushaastatteluista nousi myös esille nepsy-perheiden ahdinko. Olennainen kysymys onkin, pystytäänkö yhä useamman perheen tuen tarpeeseen vastaamaan ajoissa?

Nepsy-piirteisen lapsen kasvattaminen on haastavaa ja nepsy-vanhemmat kohtaavat usein väärinkäsityksiä ja kritiikkiä. Perheen ongelmia vähätellään tai ne saatetaan jopa kokonaan kieltää. Oikea tuki ei olisi ongelma, jos palvelujärjestelmämme mahdollisuudet olisivat perheille selvät ja palveluiden piiriin pääsisi ongelmitta. Näin ei kuitenkaan ole. Palvelujen [pirstaleisuus](#) ja [vaihteluvuus alueittain](#) lisää vanhempien taakkaa.

Kukaan ei usko tavallaan, että millaisia haasteita siellä kotona on. Niin, koska se ei näkynyt ulkopuolelle.

Nepsy-vanhempien [kertomuksissa](#) avun hakemista kuvataan lähes säännönmukaisesti taisteluksi. Vanhemmat toivovat vahvempaa tukea ja omaa työntekijää, joka olisi selvillä perheen kokonaistilanteesta, sillä nepsy-lapsen yksilölliset tarpeet vaativat räätälöityjä palveluita.

Pompotteleva palvelujärjestelmä

Tällä hetkellä kukaan ei koordinoi nepsy-perheiden laajaa palvelukokonaisuutta. [Palvelujärjestelmämme](#) ei tunnista nepsy-lasten erityistarpeita, mikä johtaa usein viivästyneisiin tukitoimiin. Perhe tulisi nähdä kokonaisuutena, jolloin huomiota kiinnitettäisiin lapsen haasteiden lisäksi myös vanhemman kokonaisvaltaiseen tukemiseen. Monet kokevat saaneensa apua vasta, kun tilanne on johtanut lastensuojeluasiakkuuteen tai kriisiytynt.

Sitten lopputulema oli kuitenkin, että tää nuori sijoitettiin, koska se äiti oli niin uupunut, että hän tavallaan tarvitsee semmoisen lepo hetken.

Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy tuntuu olevan jokaisen hyvinvointialueen jatkuva kehittämisen kohde. Ennaltaehkäisy ei toimi, jos palveluihin joutuu jonottamaan tai myönnetty tuki on vain lyhytaikaista. Voisimmeko ammattilaisina tarjota perheelle rohkeammin tukea? Tarvitaan laajaa keskustelua siitä, miten nepsy-perheitä voidaan auttaa jo varhaisessa vaiheessa. Ammattilaisten tulee kuulla perheiden hätä. Voisiko ratkaisu toimivan varhaisen tuen palveluihin löytyä, jos nepsy-perheet pääsisivät mukaan palvelujärjestelmän kehittämistyöhön?

Perheiden tueksi Pirkanmaan Hyvinvointialue on julkaissut ["Nepsy – neuropsykiatriset vaikeudet"](#) nettisivun.

Kirjoittajat: Sosionomi (YAMK) -opiskelijat Darya Zaitseva, Katja Heinänen, Maaria Kontiainen, Riikka Kurkipää, Ulla Rutanen sekä yliopettaja Merja Sinkkonen
Kuva: AdobeStock

Blogi on kirjoitettu Tampereen ammattikorkeakoulun sosionomi (ylempi AMK) -opiskelijoiden opintojaksolla Sosiaalityön ajankohtainen tutkimus huono-osaisuudesta. Lainaukset Pirhan tutkimushaastatteluista syksyiltä 2023.

Lähteet:

Bwalya, A. 2023. Yle. [Hälyttävä tilasto: neuropsykiatrisesti oireilevien lasten määrä moninkertaistunut – nt avunsaantia yritetään nopeuttaa rahalla](#). Verkkosivu. Viitattu 26.11.2023.

Mäenpää, N. 2019. [Järjestelmä on rikki. Nepsylapsia syrjäytetään yhteiskunnasta](#). Dialogi. Verkkosivu. Viitattu 18.11.2023.

Pirkanmaan Hyvinvointialue. 2023. [Nepsy – neuropsykiatriset vaikeudet](#). Verkkosivu.

Viitattu 18.11.2023.

Seppälä, R. 2023. [Väärää apua – olisiko tie kevyempi, jos tietoa olisi enemmän.](#) Erityisvoimia. Verkkosivu. Viitattu 19.11.2023.

Särkikangas U. 2020. [Sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttö erityisperheiden arjessa: toiminnan ja ajankäytön näkökulma.](#) Helsingin yliopisto. Poliittisten, yhteiskunnallisten ja alueellisten muutosten tohtoriohjelma. Väitöskirja. Viitattu 19.11.2023.